

PP/0001023.2020

2020-02-14
Urząd Miasta Podkowa Leśna

OSO. RM. 152. 1. 2020. BK

**PODKOWA
BEZ SMOGU**Burmistrz
KG:R
z mapy i prosba o opinię
+ kopie
Podkowi RM
17.02.2020

Podkowa Leśna, 3 lutego 2020

Pan **Michał Gołąb****Przewodniczący Rady Miasta Podkowa**

Urząd Miasta Podkowa Leśna

ul. Akacyjowa 39/41

05-807 Podkowa Leśna

Potwierdzam wpływ pisma/przesyłki
do Urzędu Miasta Podkowa Leśna
w dniu.....2020-02-17.....
(imię i nazwisko przyjmującego)

RADA MIASTA	
Podkowa Leśna	
Wpłynęło dnia: 14.02.2020	
L. dz. 29-RM 2020	
Załączników: 38zt.	Nr. 1 - 7 str.
	Nr 2 - 18 str.
	Nr 3 - 37 str.

z u. doradz. egz. (do ucyfrowienia)
 Nr 3 - 38 str. → 216 podpisów (do ucyfrowienia) = 208 podp.
 209 podpisów - u. podległym egz.

Wniosek w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej**Szanowny Panie Przewodniczący,**

W imieniu komitetu inicjatywy uchwałodawczej odnośnie projektu uchwały Rady Miasta Podkowa Leśna w sprawie okresowego zakazu korzystania z kominków na terenie gminy Podkowa Leśna (dalej „Komitet uchwały Rady Miasta Podkowa Leśna w sprawie okresowego ograniczenia korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej na terenie Miasta Podkowa Leśna” lub „Komitet”), działającego na podstawie § 3 i § 2 ust. 1 Uchwały nr 65/VII/2019 Rady Miasta Podkowa Leśna w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej (Dz. Urzędowy Województwa Mazowieckiego 2019, poz. 7661; dalej „Uchwała o inicjatywie uchwałodawczej”) w związku z art. 41a ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019, poz. 506), uprzejmie składamy niniejszy wniosek, a wraz z nim:

- i) Projekt Uchwały Rady Miasta Podkowa Leśna w sprawie okresowego ograniczenia korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej na terenie Miasta Podkowa Leśna (spełniający wymogi § 4 Uchwały o inicjatywie uchwałodawczej);
- ii) Oświadczenie o utworzeniu Komitetu (spełniające wymogi z § 3 ust. 1 pkt 2 Uchwały o inicjatywie uchwałodawczej);
- iii) Wykaz mieszkańców (o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt. 3 Uchwały o inicjatywie uchwałodawczej).

Zwracamy się o przyjęcie przez Radę Miasta „Uchwały w sprawie okresowego ograniczenia korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej na terenie Miasta Podkowa Leśna” zgodnie z przedłożonym projektem.

Zgodnie z oświadczeniem o utworzeniu Komitetu, osobami uprawnionymi do jego reprezentacji są Wojciech Raciecki, Agata Brzozowska-Kempf i Marek Janowski. Kontakt z przedstawicielami Komitetu: email: raciecki@gmail.com oraz tel.

Z poważaniem,

Załączniki:

- 1) Projekt Uchwały wraz z uzasadnieniem
- 2) Oświadczenie o utworzeniu Komitetu
- 3) Wykaz mieszkańców popierających projekt Uchwały

Załącznik nr 1

Projekt Uchwały Rady Miasta Podkowa Leśna
w sprawie okresowego ograniczenia korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej
(Projekt Uchwały z 2 stycznia 2020)

UCHWAŁA nr [numer uchwały] RADY MIASTA PODKOWA LEŚNA
z dnia [data podjęcia uchwały] 2020 w sprawie okresowego ograniczenia korzystania z
instalacji do spalania biomasy drzewnej na terenie Miasta Podkowa Leśna

Na podstawie art. 40 ust. 3, art. 18 ust. 1 oraz art. 7 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się na obszarze Miasta Podkowa Leśna okresowy zakaz korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej (kominków, piecyków kominkowych, piecyków ozdobnych), które nie stanowią głównego źródła ciepła w gospodarstwie domowym, lecz są stosowane w celach rekreacyjnych bądź w celu dogrzewania pomieszczeń, na czas dwunastu (12) godzin każdorazowo, gdy średnia godzinowa stężenia pyłu zawieszonego na terenie Miasta Podkowa Leśna przekracza w dwóch kolejnych godzinach poziom 55,1 µg/m³ dla PM_{2.5} lub 81,1 µg/m³ dla PM₁₀. Każdorazowo kolejny okresowy zakaz wprowadza się nie wcześniej niż bezpośrednio po upływie poprzedniego okresowego zakazu.

§ 3. Zarządza się informowanie mieszkańców Miasta Podkowa Leśna o przekroczeniach stanów alarmowych stężenia pyłów zawieszonych i obowiązywaniu okresowego zakazu, o których mowa w § 1.

§ 4. Informację o stanie przekroczenia stanów alarmowych poziomu zanieczyszczeń podaje się na podstawie ogólnie dostępnych danych.

§ 5. W przypadku wystąpienia zanieczyszczenia powietrza, o którym mowa w § 1 Uchwały, zaleca się przekazywanie mieszkańcom rekomendacji co do postępowania, za pośrednictwem kanałów komunikacji wskazanych w § 3 Uchwały i mediów społecznościowych. W szczególności treść komunikatu kierowanego do mieszkańców może brzmieć zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, to jest „Zanieczyszczenie powietrza stanowi zagrożenie dla zdrowia (szczególnie dla osób chorych, starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci) oraz może mieć negatywne skutki zdrowotne. Należy rozważyć ograniczenie (skrócenie lub rozłożenie w czasie) aktywności na wolnym powietrzu, szczególnie jeśli ta aktywność wymaga długotrwałego lub wzmożonego wysiłku fizycznego.”

§ 6. Informowanie, o którym mowa w § 3 Uchwały, oraz przekazywanie rekomendacji, o których mowa w § 5 Uchwały, powierza się Burmistrzowi Miasta lub wskazanym przez Burmistrza Miasta pracownikom Urzędu Miasta.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z 1 września 2020 r.

Uzasadnienie

Art. 68 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że obowiązkiem władz publicznych jest zwalczanie chorób epidemicznych i zapobieganie negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska, dodatkowo art. 74 ust. 2 Konstytucji, mówi, że obowiązkiem władz publicznych jest ochrona środowiska. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (tzw. dyrektywa CAFE) nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 (poziom średnioroczny $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, i nie więcej niż 35 dni w ciągu roku z przekroczeniem poziomu 24-godzinne $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) już od 2005 r. Niestety w Podkowie Leśnej nie ma jeszcze pomiarów stężeń pyłów zawieszonych z pełnego roku kalendarzowego, bo miernik Edukacyjnej Sieci Antysmogowej dokonuje pomiarów od lutego 2018. Ale w ciągu 11 miesięcy pomiarów w roku 2018 (bez stycznia) dni takich było ponad 40, a w okresie 6 miesięcy sezonu grzewczego 2018/2019 dni takich było 55. Ta sama Dyrektywa wymaga, aby dla pyłu PM_{2,5} poziom średnioroczny $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ powinien być osiągnięty od 2015 r., a od 2020 r. będzie obowiązywać bardziej restrykcyjna norma: $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Natomiast Dyrektywa 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu określa, że poziom docelowy stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu – $1 \text{ ng}/\text{m}^3$ powinien być osiągnięty od 2013 r. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031) jest transpozycją ww. przepisów unijnych do prawa polskiego. Wymagania Dyrektyw i aktów prawnych są więc bardzo rygorystyczne z tendencją do zaostrzania i obniżania dozwolonych poziomów zanieczyszczeń. Jest to szczególnie istotne dla sytuacji Podkowy Leśnej, w której występuje bardzo słabe wietrzenie miasta z racji na dużą liczbę drzew, gęsta zabudowę i duże przywiązanie do emisyjnych sposobów ogrzewania domów.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za wartości stężeń pyłu zawieszonego bezpiecznych dla zdrowia i życia uznaje: 1) dla PM_{2,5} - średnie stężenie roczne poniżej $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a średnie stężenie 24-godzinne poniżej $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 2) dla PM₁₀ - średnie stężenie roczne poniżej $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a średnie stężenie 24-godzinne poniżej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Zły stan powietrza to przede wszystkim zagrożenie dla zdrowia. Wiele dowodów naukowych potwierdza, że zarówno długoterminowe, jak i krótkoterminowe narażenie na zanieczyszczenie pyłami zawieszonymi prowadzi do przedwczesnych zgonów, schorzeń układu krążenia i układu oddechowego, w tym zwiększonej liczby przyjęć szpitalnych oraz wizyt na oddziałach ratunkowych w wyniku zawału serca oraz

udar mózgu. Szczególnie zagrożone są osoby starsze i dzieci. Dodatkowo benzo(a)piren ma silne właściwości mutagenne i kancerogenne (jest uważany za przyczynę m.in. raka płuc). Jako skutki długotrwałego narażenia na pyły zawieszone wymienia się: – przedwczesne zgony, przede wszystkim związane z chorobami układu krążenia, – powikłania sercowo-naczyniowe, m. in. zawał serca i udar mózgu, – gorszy rozwój płuc oraz rozwój przewlekłych chorób układu oddechowego, np. astma u dzieci, – nowotwory, – negatywny wpływ okołoporodowy, np. zwiększona umieralność noworodków i niska masa urodzeniowa. Skutkami zdrowotnymi krótkoterminowego narażenia są: – przedwczesne zgony, przede wszystkim związane z chorobami układu oddechowego i sercowo-naczyniowego, – zwiększona liczba hospitalizacji oraz przyjęć na Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych (SOR) na skutek ostrych schorzeń układu sercowo-naczyniowego, tj. zawałów serca i udarów mózgu oraz w związku z powikłaniami oddechowymi, np. napadami astmy, – zwiększenie częstości występowania objawów takich jak kaszel, świsty oskrzelowe i duszności, – negatywny wpływ na płuca, zwłaszcza u dzieci i osób z chorobami układu oddechowego takimi jak astma. Najbardziej narażone na zwiększone ryzyko zdrowotne związane z ekspozycją na cząstki drobne i cząstki o większej średnicy są osoby ze schorzeniami układu sercowo-naczyniowego i oddechowego (w tym z astmą), osoby w podeszłym wieku, dzieci oraz osoby uboższe. Jak wskazują wyniki badań, kobiety w ciąży, noworodki oraz pacjenci z pewnymi obciążeniami zdrowotnymi jak cukrzyca, ulegają również złemu wpływowi pyłu zawieszonego PM_{2,5} na zdrowie. Zgodnie z badaniami WHO średnie stężenie roczne pyłu zawieszonego PM_{2,5} na poziomie 35 µg/m³ jest związane z wyższym o 15%, długoterminowym ryzykiem umieralności w stosunku do wartości 10 µg/m³. Na przykład redukcja stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} z poziomu 35 µg/m³ do 25 µg/m³ wpływa na zmniejszenie ryzyka przedwczesnej umieralności o 6%. Wartość bezpieczna dla zdrowia i życia, przypadku benzo(a)pirenu, to średnie roczne stężenie na poziomie 1 ng/m³. Średnia roczna dla terenu całego kraju to 6 ng/m³, a to oznacza, że w miesiącach sezonu grzewczego ta wartość jest znacznie większa.

Średnio w województwie mazowieckim obserwuje się rocznie około 4 tysięcy zgonów oraz ponad 45 tysięcy utraconych przez całą populację lat życia (zgodnie z szacowaniem według metodyki WHO) w wyniku ekspozycji mieszkańców na wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Po wprowadzeniu zakazu palenia węglem w Dublinie w roku 1990 i związaną z tym szybką i znaczącą poprawą jakości powietrza, liczba zgonów zmniejszyła się rocznie o ok. 360 (8% wszystkich zgonów). Zanieczyszczenie powietrza ma duży wpływ na niską wagę urodzeniową, liczbę poronień, wcześniactwo, jak również częstość występowania wad wrodzonych u noworodków. W trwającym dwanaście lat projekcie, prowadzonym przez grupę prof. dr hab. Wiesława Jędrzychowskiego (Collegium Medicum UJ), przebadano grupę kilkuset kobiet z Krakowa oraz ich dzieci, poczynając od drugiego lub trzeciego trymestru ciąży. Wyniki tych badań wyraźnie pokazują, że ekspozycja matki na pył zawieszony i WWA w czasie ciąży, ma wpływ na wagę urodzeniową, wzrost i obwód główki noworodka. Jest to powodem słabszego rozwoju intelektualnego oraz słabszej odporności w późniejszym wieku, np. zwiększone ryzyko występowania astmy i infekcji dróg oddechowych. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu

przeprowadziło badania nad zachorowalnością związaną z zanieczyszczeniem powietrza, które wykazały zwiększenie w szpitalach liczby pacjentów z zawałami serca i udarami mózgu spowodowanymi wysokim stężeniem pyłów w powietrzu.

Zgodnie z art. 91 ust 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.) dla stref ochrony powietrza, w których poziom substancji w powietrzu przekracza poziom dopuszczalny, zarząd województwa Mazowieckiego przyjął jako jedno z działań koniecznych do wdrożenia na Mazowszu uchwałę „antysmogową”.

Niestety sytuacja Podkowy Leśnej wygląda bardziej niekorzystnie niż sytuacja na Mazowszu. W mieście nie istnieje sieć ciepłownicza. Wszystkie domy ogrzewane są za pomocą indywidualnych źródeł ciepła, wiele z nich jest pozaklasowymi kotłami węglowymi. Dodatkowo wśród mieszkańców bardzo popularne są kominki lub „kozy” na drewno, które podobnie jak kotły węglowe powodują znaczne stężenia pyłów zawieszonych. Sytuację pogorsza również bardzo duża liczba drzew w mieście. Podkowa jest miastem zabytkowym, chronionym przez konserwatora zabytków i dzięki temu występują ograniczenia w wycinaniu drzew, co akurat dla utrzymania dobrego przewietrzania miasta jest bardzo niekorzystne.

W dni bezwietrzne w Podkowie Leśnej bardzo szybko stężenie osiąga niebezpieczne dla zdrowia poziomy zanieczyszczeń, które następnie utrzymują się przez kolejne dni. Niebagatelny jest też wpływ ościennych miejscowości, z których powietrze przepływa wraz z wiatrami zachodnimi do miasta powodując dodatkowe podniesienie zanieczyszczenia. Stężenia tych pyłów w Podkowie Leśnej są średnio dwa razy wyższe niż np. w centrum Warszawy.

Pomiary zainstalowanym w Podkowie Leśnej miernikiem Edukacyjnej Sieci Antysmogowej wskazują, że w sezonie grzewczym przez ponad połowę dni stężenie pyłów zawieszonych przekracza poziom 55,1 µg/m³ dla PM_{2.5} lub 81,1 µg/m³ dla PM₁₀ co jest określane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska jako sytuację w której „zanieczyszczenie powietrza stanowi zagrożenie dla zdrowia (szczególnie dla osób chorych, starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci) oraz może mieć negatywne skutki zdrowotne.” Oraz zgodnie z rekomendacją GIOŚ „Należy rozważyć ograniczenie (skrócenie lub rozłożenie w czasie) aktywności na wolnym powietrzu, szczególnie jeśli ta aktywność wymaga długotrwałego lub wzmożonego wysiłku fizycznego.”

Wykonane w Podkowie Leśnej pomiary zanieczyszczenia powietrza na początku 2019 roku wskazują, że zanieczyszczenia powietrza są głównie spowodowane stosowaniem do ogrzewania domów węgla i drewna w równych proporcjach.

Domy w Podkowie Leśnej w większości wyposażone są w kominki. W domach starszych kominek był instalowany w celu dogrzewania pomieszczeń, natomiast w domach nowszych stał się elementem wystroju wnętrza, synonimem komfortu i luksusu. Dodatkowo z racji, że w Podkowie Leśnej stosunkowo łatwo istnieje możliwość pozyskania drewna popularność korzystania z kominków lub „kóz” jest bardzo duża. Niestety przekłada się to wyraźnie na stan powietrza w mieście, gdzie przez bardzo wiele dni w sezonie grzewczym powietrze nie spełnia wymaganych norm jakości. Spalenie drewna i generalnie biomasy powoduje znaczną emisję pyłów

zawieszonych PM2.5 i PM10 oraz węglowodorów aromatycznych takich jak rakotwórczy benzo(alfa)piren.

Modelowanie zanieczyszczenia powietrza dla Podkowy Leśnej dla np. dwóch kolejnych bezwietrznych dni przy założeniu, że kominków używa tylko 25% mieszkańców oraz że wszystkie kominki (średnio o mocy 10kW) są najnowocześniejsze, czyli zgodne z europejską normą Ekodesign, oraz przy założeniu że używane są średnio przez 6h dziennie, daje wynik zanieczyszczenia powietrza PM10 na poziomie 99 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, czyli prawie dwukrotnie przekraczającym dopuszczalną normę dobową dla pyłów zawieszonych PM10. I to przy założeniu, że nie istnieją inne zanieczyszczenia w mieście takie jak np. kotły na węgiel. Taki poziom zanieczyszczeń powietrza to stan szkodliwy dla zdrowia. A przecież większość kominków w Podkowie Leśnej jest niezgodnych z przytoczoną normą i generuje ilość zanieczyszczeń na poziomie nawet 5-10 krotnie wyższym. Natomiast kominki spełniające normę Ekodesign uzyskują wymagane parametry jedynie przy maksymalnie optymalnych warunkach, czyli przy bardzo dobrym dostępie tlenu, przy zastosowaniu dobrze wysuszonego drewna, odpowiednim załadunku komory spalania oraz jedynie w momencie uzyskania wysokiej temperatury. Oznacza to, że wynik modelowania mógłby być pomnożony przynajmniej razy dwa.

Rzeczywista sytuacja w Podkowie Leśnej będzie oczywiście zależała od bardzo wielu dodatkowych innych czynników zewnętrznych, takich jak: napływ zanieczyszczenia z otaczających miejscowości, wpływ innych emisji np. z kotłów na węgiel lub pellet, emisji transportowych, oraz długości okresu braku wymiany powietrza. Jeżeli ilość dni bezwietrznych będzie większa niż dwa jak w powyższym modelu, to zanieczyszczenia w kolejnych dniach będą się nakładały na poprzednie każdego dnia pogarszając stan powietrza dwukrotnie.

Jeżeli będzie panował choć mały stały przewiew to będzie to wpływało na zmniejszenie zanieczyszczeń. Oznacza to, że stan rzeczywistego zanieczyszczenia będzie się zmieniał w czasie w zależności od intensywności używania kominków i innych urządzeń grzewczych oraz od intensywności przewietrzenia miasta.

Najlepszym więc wyjściem jest stały pomiar zanieczyszczenia powietrza w Podkowie Leśnej i w przypadku przekroczenia odpowiednich norm, oznaczających stan zagrożenia zdrowia, wprowadzenie czasowego zakazu stosowania dogrzewaczy powietrza takich jak kominki i kozy, które nie stanowią podstawowego źródła ciepła w gospodarstwie domowym i nie muszą być stosowane.

Wielu mieszkańców domaga się natychmiastowych i ewidentnych zmian w mieście w efekcie których stan powietrza w Podkowie Leśnej będzie mógł być poprawiony. Podstawowym warunkiem jaki musi być spełniony jest radykalna zmiana sposobu ogrzewania domów, które są obciążeniem emisyjnym dla środowiska. Warunek ten może być spełniony poprzez działania takie jak: 1. Ciągła edukacja mieszkańców, 2. Dofinansowanie wymiany nieekologicznych

kotłów na kotły nieemisyjne, 3. Dopuszczenie do stosowania w podstawowym źródle ciepła tylko paliw stałych, które nie powodują nadmiernej emisji pyłów zawieszonych, oraz 4. Ograniczenie w stosowaniu dodatkowych źródeł ciepła takich jak dogrzewacze powietrza i kominki. Pierwsze dwa działania są już realizowane, działanie trzecie jest proponowane odrębną uchwałą natomiast czwarte z działań może być wprowadzone dzięki proponowanej uchwale.

Załącznik 2

Oświadczenie o utworzeniu Komitetu

Niniejszym oświadczamy, że przystępujemy do Komitetu inicjatywy uchwałodawczej dotyczącej uchwały Rady Miasta Podkowa Leśna w sprawie okresowego ograniczenia korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej na terenie Miasta Podkowa Leśna.

Niniejszym wskazujemy jako adres korespondencyjny: ul. Słowackiego 3, 05-807 Podkowa Leśna.

Niniejszym wskazujemy jako przedstawicieli Komitetu panią Agatę Brzozowską – Kempf, pana Wojciecha Racięckiego i pana Marka Janowskiego.

Członkowie Komitetu inicjatywy uchwałodawczej dotyczącej uchwały Rady Miasta Podkowa Leśna w sprawie okresowego ograniczenia korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej na terenie Miasta Podkowa Leśna

	Imię i nazwisko	Adres zamieszkania	Podpis i data
1.	Maria Racięcka		30.12.2019 M Racięcka
2.	Wojciech Racięcki		30.12.2019 W Racięcki
3.	Marek Janowski		0-12-2019 M Janowski
4.	Hanna Racięcka		M Racięcka 30.12.2019
5.	Agata Brzozowska - Kempf		AB Kempf 30.12.2019